

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

8DE ÅRG

DEN 14 OKTOBER 1906.

N^Ö 2

H. 8 D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Ståfersparre Skåna.—C 9

HENNING ELMQUIST.
FIL. D:R. FÖRSTE AKTUARIE I KOMMERSKOLLEGIUM.

HENNING ELMQUIST.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Då riksdagen beslöt att genom anslag ge den officiella arbetsstatistiken i vårt land en fastare organisation och att i samband därmed inrätta en ordinarie förste aktuariefattning för ledaren af det arbetsstatistiska arbetet inom kommerskollegium rådde icke mer än en mening därom att fil. d:r Henning Elmquist var rätte mannen att beklåda denna post. De förtjänster d:r Elmquist inlagt om de arbetsstatistiska undersökningarna såsom tillförordnad ledare af desamma gjorde honom själfskrifven till innehafvare af den ordinarie tjänsten.

D:r Elmquist, som är född 1871, aflade studentexamen år 1889, fil. kandidatexamen år 1891 och fil. lic.-examen 1895 samt promoverades till fil. d:r år 1900. Efter att åren 1892—1894 ha tjänstgjort vid universitetsbiblioteket i Upsala, inskrefs d:r Elmquist år 1896 i kommerskollegium och förordnades snart som aktuarie å kollegiets dåvarande statistiska afdelning och sedermera som amanuens hos ledaren för arbetsstatistik. År 1898 blef han förordnad till ledare för de arbetsstatistiska undersökningarna. Under ledning af d:r Elmquist utfördes under de närmast följande åren de stora arbetsstatistiska undersökningarna af tobaksindustrin, de större och mindre mekaniska verkstäderna, och vissa specialverkstäder m. fl. industrier. Undersökningarna ha sedermera oförtrutet förtgått, och i närvarande stund torde vi kunna berömma oss af att äga åtminstone grundvalen till en fortlöpande mera allmän socialstatistik.

Men d:r Elmquist har hunnit jämnsides utföra en mängd andra offentliga eller liknande uppdrag. Han var sålunda från aug. 1897 till dec. 1903 sekreterare hos kommittéen för Sveriges deltagande i världsutställningen i Paris år 1900 och föreståndare för kommittéens byrå i Stockholm, från april 1901 till dec. 1902 sekreterare hos yrkesskolekommittéen i Stockholm och från april 1902 till juni 1903 ledamot af arbetsförmedlingskommittéen. Han blef af Stockholms stadsfullmäktige i april 1905 utsedd till ordförandesuppleant

i styrelsen för Stockholms stads arbetsförmedling samt har verkställt flera utredningar på offentligt uppdrag, bland andra större sådana om offentlig arbetsförmedling åren 1903 och 1906. D:r Elmquist har vidare fungerat dels som sekreterare dels som ordförande i ett flertal kommittéer för medling i arbetstvister och utsågs af Stockholms stadsfullmäktiges ordförande att som ordförande leda förhandlingarna mellan stadens arbetschefer och arbetare vid den stora konflikten år 1905. Det mest uppmärksammade uppdrag, som d:r Elmquist erhållit, torde dock vara då han anmodades af civilministern att uppträda som medlare å hans vägnar i byggnadskonflikten i Malmö och i strejken vid Malmö—Ystads järnväg äfvensom vid förhandlingar vid öfriga enskilda järnvägar i riket. För närvarande är d:r Elmquist ledamot i K. kommittéen angående lag om medling i arbetstvister, hvarförutom han sedan mars månad i år är ledamot af Stockholms stadsfullmäktige.

Den energiske och rastlöse mannen har trots mängden af uppdrag hunnit företaga ett flertal utländska studieresor och i olika repriser besökt Norge, Danmark, Tyskland, Österrike, Ungern, Holland, Belgien, Frankrike och Schweiz. Han har vidare utgifvit eller redigerat ett 40-tal större och mindre tryckta arbeten och uppsatser i arbetsstatistik och näringsstatistik, rörande yrkesundervisning, lärlingsväsendet, arbetsförmedling, sociallagstiftning, arbetsgifvare- och arbetareorganisationer, arbetskonflikter och medling i arbetstvister, samt utställningskataloger för Sverges afdelning på Parisutställningen, kollektiva tariffaftal mellan arbetsgifvare och arbetare etc.

Det är sålunda ett högst betydande arbete i det offentliga tjänsten, som d:r Elmquist redan hunnit utföra, och det är onekligen hans förtjänst att vår officiella arbetsstatistik ledes på ett rationellt sätt. D:r Elmquist förenar nämligen på det sociala området den verkliga insikten med en ganska ovanlig praktisk blick och erfarenhet. Den sida af hans verksamhet, vid

Foto. Zoliker, Malmö.

Klubb: Kem. A.-B. Bengt Sjöforsparre Sklm.—Gbg

ETT SAMMANTRÄDE FÖR BILÄGGANDET AF KONFLIKTEN VID MALMÖ—YSTAD JÄRNVÄG.

I midten D:r Elmquist. *Sittande*: T. v. nämndens sekreterare, Polisnotarien Knut Dahlberg, t. h. Svenska järnvägsmannaförbundets kassör P. E. Carlsson. *Sittande*: T. v. om ordf. ombuden för bolagets styrelse Tage Thott, Frih. Bror Cederström och Fil. lic. Ivar Hallberg; t. h. ombuden för bolagets personal, Svenska järnvägsmannaförbundets förtroendeman A. P. Wiberg, stationskarlen Per Larsson och konduktören A. Malmqvist.

hvilken den stora allmänheten mest fäst sig, är det fleråriga arbete han, såsom ofvan antyds, utfört och allt fort utför såsom en af arbetsgifvare och arbetare anlitad medlare i arbetskonflikter och opartisk ordförande i deras förliknings- och skiljenämnder. Nu senast har han blifvit anmodad att medla i lönekonflikten mellan Stockholms nya spårvägsaktiebolag och dess personal. Det synes helt enkelt ha blifvit en regel öfver hela vårt land, att d:r Elmquist numera skall tillkallas för att slita hvarje uppkommande löne- eller aftalstvist och det utgör ett otvetydigt vittnesbörd om hans praktiska begåfning att det svåra värfvet att förlika de stridande parterna städe lyckats honom. Att d:r Elmquist därvidlag förstår att samvetsgrannt intaga en opartisk hållning synes bäst däraf att han åtnjuter odeladt förtroende hos båda parterna, såväl hos arbetsgifvaren som arbetstagaren.

De aftal, som d:r Elmquist lyckats få till stånd äro att betrakta såsom mönster i sitt slag och ha tjänat som förebilder vid många konflikter, som sedermera uppstått. Sålunda har det aftal, som framgick af de af d:r Elmquist ledda förhandlingarna mellan Stockholms arbetschef och arbetare följts af liknande aftal i en mängd svenska städer, såsom Malmö, Gäfle, Norrköping och nu senast vid spårvägarne i Göteborg. Likaså har det aftal, som blef resultatet, då d:r Elmquist bilade vår första järnvägsstråjk, funnit tillämpling vid ett flertal andra enskilda järnvägar.

Det skulle föra oss för långt att uppräknat alla de

konflikter, d:r Elmquist bragt ur världen. Till sist bör dock tilläggas att d:r Elmquist är ordförande i de permanenta förlikningsnämnder, som finnas inrättade för slitande af arbetstvister inom t baksindustrien och och i de permanenta skiljenämnderna inom byggnadsfacken i Stockholm.

Då det härnäst blir fråga om upprättandet af offentliga förlikningsinstitutioner är det att hoppas, att d:r Elmquist blir en af dem, som anlitas, så att hans på praktisk erfarenhet grundade insikter må kunna bidra till det viktiga spörsmålet lyckliga lösning.

* * *

Såsom man torde erinra sig voro stora konflikter på väg att i somras utbryta vid flera af de skånska järnvägarne och man befarade en allmän trafikinställelse, som naturligtvis skulle ha vållat oberäkneligt afbräck för handel och näringar. Den dåvarande civilministern grep in och anmodade officiellt förste aktuarien i kommerskollegium fl. d:r Henning Elmquist att å ministrerns vägnar erbjuda sin medverkan till biläggande af till en början arbetsinställelsen vid Malmö—Ystads järnväg. D:r Elmquist fullföljde sitt uppdrag med det lyckliga resultat att all fara afvärdades. Förhandlingarne vid de många enskilda järnvägarna äro ännu icke fullt avslutade men försiggå lugnt och utan störande rubbningar för den trafikerande allmänheten.

S. Drysen.

DANSK KONSTNÄR UTSTÄLLER I GÖTEBORG.

Sedan en tid pågår å Valand i Göteborg en utställning af den danske konstnären J. F. Willumsen. Utställningen, som från Göteborg går till Berlin, erbjuder mycket af intresse.

Till en början vittnar den om en mångsidighet, som man icke alla dagar ser prof på. Först och främst är konstnären målare. Det är en ganska imponerande rad af dukar som här på en gång äro exponerade. Men dessutom visar samme man prof på en betydande verksamhet som monumental bildhuggare å ena sidan, som keramiker å den andra. Och det är bekant hurusom Willumsen äfven varit "Den frie Udstillings"-byggnadens i Köpenhamn arkitekt.

Det sammanhållande draget inom alla dessa yttringar af en ursprunglig och lifskraftig konstnärdrift är en sträfvän efter enkla och summariska medel, som gärna få ett drag af medveten arkaism, ibland t. o. m. af forcerad naivitet. Härmed sammanhänger att det lättfattligaste af hans produktion icke är det målade. Ty publiken ser häst "fär-

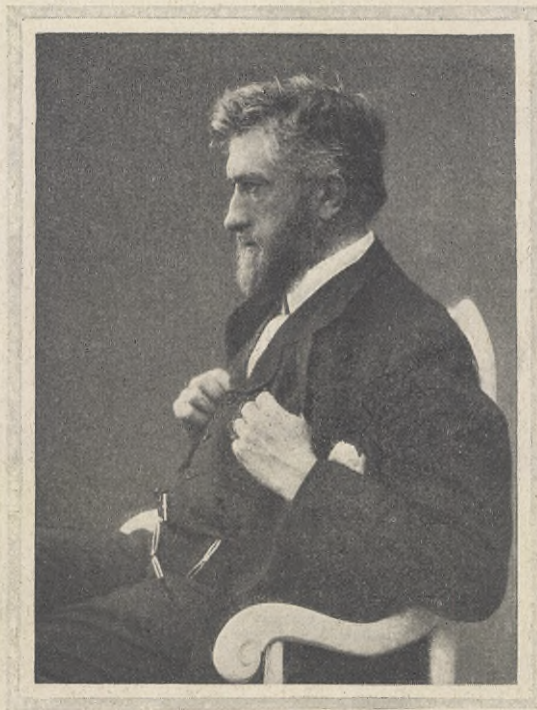

Foto. Jonason. Gbg.

J. F. WILLUMSEN.

Kliché: Bengt Silfverparre

diga" taflor och tar gärna när det gäller kolorit de diskreta färgerna för de enkla. Willumsens dukar äro däremot mestadels ytterst kraftigt, nästan förbluffande hållna i koloristiskt hänseende, medan hans afsikter äro mera påtagliga i skulpturen, där han icke begagnat sig af färgmotsättningar, och i keramiken.

Om arkaistiska tendensers värde och berättigande kan det ju tvistas. Säkert är att den väg på hvilken Willumsen söker sitt mål gör honom till en man för sig inom den samtida danska konsten, där eljest nästan Zartmann är den ende som vågar vara högljudd.

Bland de utställda konstverken är "Bergbestigerska" bekant från Norrköping i somras. Det är en duk mättad med sol och fria vidder. Flera af utställningens ståtligaste arbeten äro födda af en liknande inspiration inför hög himmel och väldiga bergmassor. I dessa så att säga elementära stämningar har konstnären fördjupat sig med en storstilad hänsynslöshet, som i "Efter stormen" gränsar till det oantagliga.

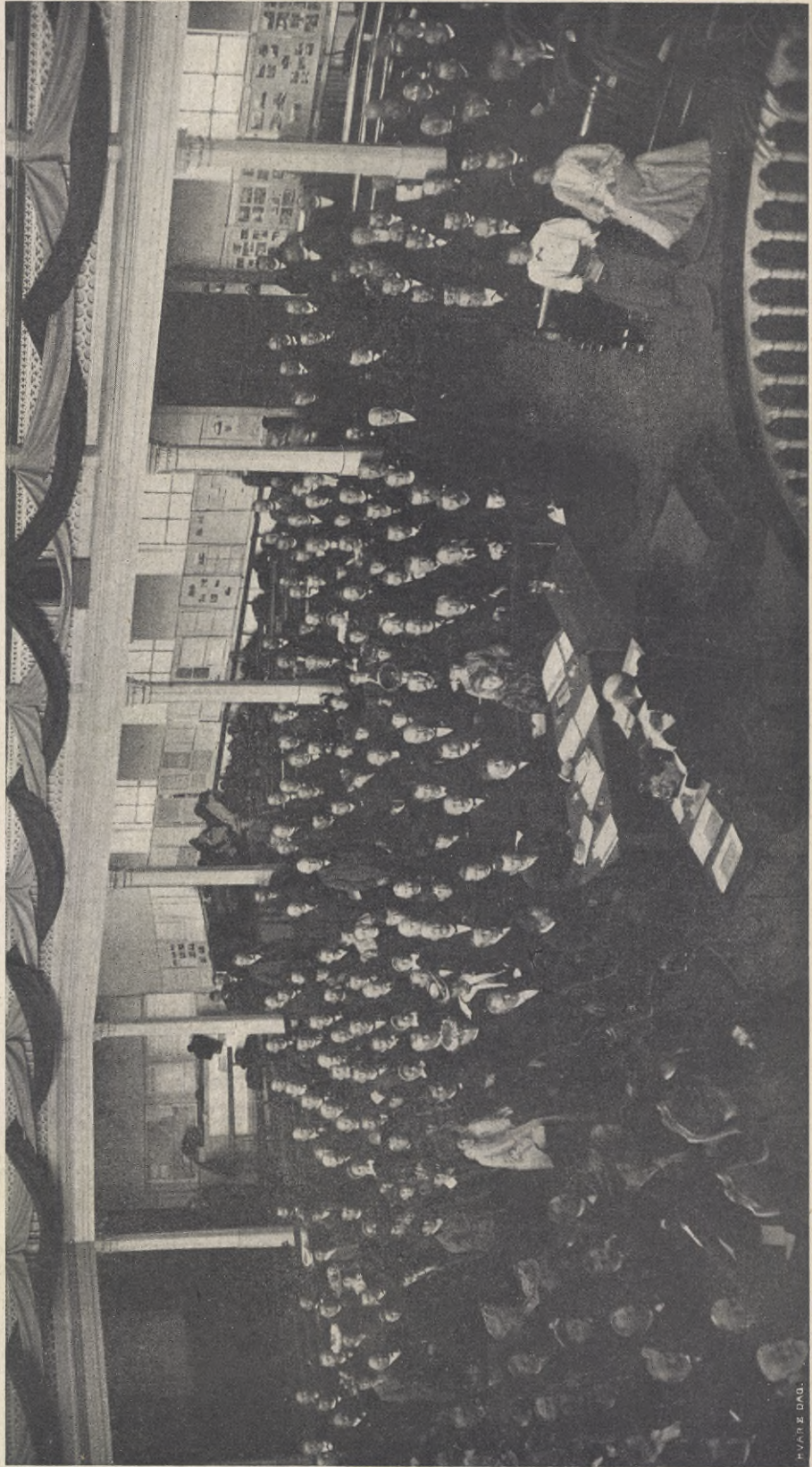
FATTIGVÅRDS- OCH FOLKFÖRSÄKRINGSKONGRESSEN I STOCKHOLM.

Under de senaste dagarna har i Stockholm varit samlad en kongress, som inom alla delar af landet och inom olika partier omfattats med synnerligen varmt intresse, nämligen kongressen för fattigvård- och folk-försäkring hvilken räknat inemot 800 deltagare. Kongressen öppnades af statsrådet Alfrid Petersson i Påboda.

Bland de närvarande sågos förförigt statsrådena Alb. Petersson, Juhlin och Hammarskjöld, f. statsministern Staaff, f. statsråden Tamm, Schotte och Fridtjuv Berg, f. öfverståthållaren friherre Tamm, öfverståthållaren Dickson, presidenten frih. A. v. Erhielm, biskop von Scheele, generalkröktör Wieselgren, lagberedningens ordförande Alzelius, borgmästaren Lindhagen, generalen frih. Rappe, landshövding Widén, f. professorn Rudin samt ett flertal ledamöter af Riksdagens båda kamrar.

Bland de utländska deltagarne märktes guvernören Cordi, hr Wasastjerna, öfverste Nilsson och löjtnant Poppius, samtliga från Finland.

Det rikhaltiga programmet upptog föredrag och diskussioner om hemortsrätt, om fattigvårdens förhållande till det uppväxande släktet, om åtgärder mot försumliga familjeförsörjare, om fattigvården och arbetslösheten m. m. Om kongressen lyckas föranstalta en något så när tillfredsställande organisation af fattigförsörjningen, är därmed ofantligt mycket vunnet. Lyckas den också lösa den därmed sammanhängande folkförsäkringsfrågan ha vi i själfva verket trängt vårt sociala onda ett stort steg in på lifvet.

HVAR 8 DAG.

H. 8 DN STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Klick! Kem. A. B. Bangt. Sifferparens Sölm—Ölg.

VALPARAISO EFTER JORDBÄFNINGEN.

I dagarna ha till Europa ankommit de första verkliga fotografier, tagna i Valparaiso efter jordbäfningsen den 16 aug. Mer eller mindre fantastiska teckningar ha ju varit synliga, men verkligheten har först nu kunnat återgifvas. De tvenne bilder vi utvalt bland den samling vi erhållit lämna en ganska god föreställning om förstörelsen. Jordbäfningsen härjade ett ofantligt område uppifrån Anderna och ned till kus-

RUINEN EFTER »NAVAL CLUBS» BYGGNAD, DÄR ÄFVEN HAMNKOMMENDANTEN HADE SITT KONTOR. Alla chilenska sjöofficerare tillhöra denna klubb.

ten. Endast i Valparaiso beräknas 2,500 personer ha omkommit, under det att de materiella förlusterna uppgå till en half milliard kronor. — Af våra landsmän därstädes har lyckligtvis ingen allvarsamt skadats.

Efter fotografien

AVENIDA DE LA DELICIAS, VALPARAISO S FÖRNÄMSTA GATA, MORGONEN EFTER JORDBÄFNINGEN.

Kliché: Bengt Sjöversparre.

»YELLOW», Sveriges ende champion, tillhörig herr Arthur Wendel, Göteborg.

NÅGRA AF DE FRÄMSTE PRISTAGARNE:

1. *Tuttan af Visborg*, tillhörig löjtn. K. F. Rosengren, Gbg.
2. *Prinsess Ilse Waldmann von Staffelstein*, tillh. länsjägmäst. N. af Zellén, Uddevalla, utställningens kommissarie.
3. *Schlupfer II von Fehmarn*, tillh. herr G. Olsson, Gbg.
4. *Hexe Corona*, tillh. jägm. J. Lindner, Gbg.

Foto Clason, Gbg.

TAXUTSTÄLLNINGEN I GÖTEBORG.

Kliché: Bengt Sjöversparre.

DÖDSRUNAN.

FÖR HVAR 8 DAG AF ELISAB. KUYLENSTIERNA-WENSTER.

Professorn satt i sin läderklädda tänkarstol och hade inom räckhåll en packe böcker, somliga i guldsnitt, andra tarfligt häftade. På stolsarmen låg dessutom ett kabinettsporträtt.

Han tog det mellan sina smala händer, hvilka så underligt överkliga stucko upp ur de vida manchetterna, dessa skulle egentligen af, de hindrade arbetet, men professorn var tankspridd i dag, aldeles bragt ur koncepterna. En af hans närmas' vänner hade dött, en man, som han umgåtts förtroligt med i flera år och känt i decennier. Dödsfallet var oväntadt. Vännen hade aldrig i sitt lif varit sjuk. Han var hälsan själf, och så . . . behöfdes det blott några dygns sjukdom för att bryta honom, omintetgöra stora planer, hvalfva statsprogram, komma ett helt politiskt parti att känna sig som får utan herde.

Professorn hade blifvit anmodad att skriva dödsrunan i en framstående tidskrift. Redaktionen önskade att få biografien så ingående som möjligt. Han var värd ett tacksamt eftermäle.

Oväntadt nog hade den annars just ej svarbedde professorn denna gång först sagt bestämdt nej. Han kunde inte — hade inte nu tid att syssla med sådant, men plötsligt sadlade han om. Han hade tyckt sig märka en forskande blick ur redaktörens skarpa, mörkgrå ögon, och den besvärade honom.

Visst skulle han skriva . . . det hade blott förefallit honom så svårt. Han hade ju mistat en närstående vän i den hädangångne. De voro som bekant lifligt intresserade af samma vetenskap, samma samhällsfrågor.

Redaktören bugade sig.

Professorn hade så att säga alltid stått på hundsvotten till den andres char, tänkte han, men som han för tillfället icke visste någon lämpligare biograf, höll han inne med alla sarkasmer, bad endast att dödsrunan skulle vara färdig följande dag.

Han fick löfte om det, och professorn gick direkt hem för att bereda sig. Han hade afbrutits af middagen, där hans unga hustru mötte svartklädd.

— Kära Sonja, hvad du klädt dig sorgligt, anmärkte han.

— Ja, undrar du på det? Vår vän har ju dött.

— Vår vän.

— Ja, jag höll så mycket af honom, jag med. Minns du, sist han var hemma sade: Bed mig gå, förr gör jag det inte. Ni är som solen här i Norden, fru Sonja, man flyttar sig efter den, kan inte godvilligt gå utom dess strålradiar, de lysa och värma. Och minns du en annan gång . . .

Professorn afbröt otåligt. Hon finge ursäkt, men han måste skynda sig; ha skulle skriva hela eftermiddagen.

— Jag får väl sitta inne hos dig med mitt arbete?

Hon gjorde detta ibland, mest de dagar, då hon fruktade ensamhetens tankar. Hon var en sensitiva, som drog sig inom sig själf vid minsta beröring. Professorn hade fått hennes jord en gång, när världen skrämte henne. Hon, inackorderingsfruns dotter, var rädd för studenterna, som bullrade ut och in i de för trånga rummen. Endast två hade hon förtroendefullt närmat sig, professorn och den aflidne.

Visst fick hon taga sitt handarbete med in i mannens arbetsrum. Hon satt borta vid fönstret och broderade, men nälen gled som en sömngångare ut och in, långsamt, trefvande, ofta på afvägar.

— Skall du skriva om vår vän?

Hon frågade varmt, det var som hon lagt blommor på en älskad kista.

Professorn ryckte till.

— Ja — jag har fått det i uppdrag.

— Du är lycklig, som får uttala allt hvad du känner — eller, hennes ögon strålade fuktiga emot honom —

är det dig kanske en plåga. Du ville hellre bära din saknad under tystnad.

Med en ofrivillig rörelse af otålighet kastade han porträttet ifrån sig och började gå af och an. Efter ett par hvarf stannade han hos henne.

— Att två människor kunna lefva så nära hvarandra och ändå så långt skilda, sade han hårdt. Du och jag — vi ha gått här nu i tio år och ändå — är jag aldeles ensam, när . . .

Hennes röda, trötta mun vidgades en sekund i undran, och hennes ansikte blef blekt med ett spändt uttryck som alltid, när något ängslade henne.

Han strök sig med handen öfver den höga pannan, insjunken och bar vid tinningarne som af för stor tankeansträngning. Stötvis, som tvungos orden fram under en inre revolution. Han hade velat häjda dem, bära dem outtalade inom sig så som han redan burit dem i årtal, men han förmådde det icke.

— Han, som alla människor kallade, den store ensamme, var inte hälften så ensam som jag. Han var rik, bottenrik i jämförelse med mig. Han hade ingen hustru att komma till, älska, förrö sig åt, han lefde och dog ensam, stod det i någon tidning, men det att han hade en annans hustru att dyrka på sitt underliga, inbundet hvitglödgade sätt, visste man icke.

Han — professorn hade talat sig hes. Hans ögonlock skälfdde nervöst och hela det magra ansiktet var ett enda knippe af arbetande muskler.

— Hvem talar du om?

Sonjas stämma beslöjades af ångest. Hon ville inte förstå honom

Professorn skrattade bittert.

Om honom, hvars dödsruna jag skall skriva, om honom, som alltid stått i vägen för mig, som tagit det afgörande steget, där jag tvekat och vunnit berömmelse, där jag drömt om den. Jag har hatat honom så som endast den svage kan hata den starke, men — det har ökat olyckan! — Jag har inte kunnat undvika honom. Där han hade fast fot, där snubbade jag på tröskeln. Han räckte ut handen och jag kom in. Hans namn och mitt sammanknötts. Vi blefvo så godt som oskiljaktiga, därför att — därför att min äregirighet mätades med smulorna af hans öfverflöd. Utan honom skulle man aldrig kommit ihåg mig. Han var som beska medikamenter, som opium; jag kunde inte låta bli att taga dosen: — falsk vänskap starkare och starkare, fast jag märkte, den förgiftade mig.

Sonja hade släppt arbetet, en purpurröd duk; som en drottningmantel släpade den mot golvet, i sin glada prakt blekande alla andra färger i rummet.

När professorn nu tystnat, och hon endast hörde de flämtande andetagerna af en människa, som vreden gjort från stilla insjö till ett upprördt haf, visste hon, att hon borde säga något tröstande, men kunde det icke. Han, hennes man, var henne i denna stund långt mera främmande än vännen, som gått, vännen, som blifvit bedragen, där han trodde sig ha en fristad, och där han känt sig trygg.

Det var visserligen alltid hos henne han satt — det mindes hon nu — och medan professorn aldrig invigde henne i något af sina vetenskapliga rön, i sin politiska ställning eller sina sociala sträfvan, talade den andre fritt och öppet om allt. Hon hade känt sig som hans lilla trofaste kamrat och varit så stolt, när han bedt henne om råd.

Sedan, när han gått, hade professorn och hon fortsatt att utveckla eller kanske snarare repetera vännens ord; hon hade trott, att de båda hyste samma entusiastiska beundran för vännens ädla lifssyn, men nu, nu visste hon, att hennes man endast för att plagiera det som gjorde den andre stor, så ifrigt upprepat hans läror.

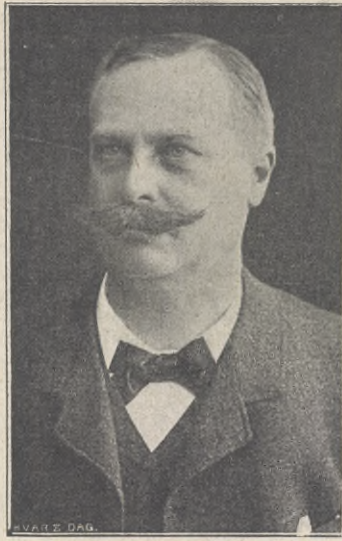
(Forts å. sid. 32.)

NYUTNÄMND A LANDSHÖFDINGAR.

K. L. A. E. REUTERSKIÖLD.
Södermanlands län.

K. Lennart A. E. Reuterskiöld är född 1859 på Ulfåsa och nu bosatt å Sturehof (Stockholm). Ryttmästare vid Lifregementets dragoner, ordförande i Skogsvårdsstyrelsen i Stockholms län, landtingsman.

F. E. PETERSSON.
Jönköpings län.

F. O. G. DE GEER.
Skaraborgs län.

plats. Ledamot af Statsutskottet, suttit i flere stora kommittéer samt varit statsrevisor. Landtingsman och v. ordförande i länets hushållningssällskap.

J. G. ANDERSSON,
nyutnämnd till professor och chef för Sveriges Geologiska Undersökning. (Se årg. IV: 36).

J. E. BERGGREN.
Landbruksingeniör.
Norrbottens län.

F. O. BRÉMBERG
Jägmästare.
Västerbottens län.

NYVALDA RIKSDAGSMÄN
I FÖRSTA KAMMAREN.

K. H. BERGENDAHL
Borgmästare.
Kronobergs län.

L. LJUNGBERG
Hofrättssekreterare.
Kristianstads län.

A. HAMILTON
Grefve, Godsägare.
Västmanlands län,

T. MAGNUSSON
Bergsingeniör, disponent.
Gäflleborgs län.

KRETA UNDER PRINS GEORG.

Efter fotografen

VY AF STADEN CANEA.

Kliché: Bengt Silfversparre.

Det vore synd att säga, att den af stormakterna efter det olyckliga senaste grekisk-turkiska kriget träffade ordningen rörande Kreta synnerligen bidragit till att göra förhållandena där drägligare. Det har visserligen på senaste tiden icke kommit till våldsammare utbrott af det gamla hatet mellan muhammedaner och kristna, men situationens osäkerhet har dock gifvit mången anledning till oro för den uppblomstring, som de senaste sju åren trots allt frambragt på Kreta.

Den nu afgående guvernören, prins Georg af Grekland, har icke försummat något tillfälle att fram-

PRINS GEORG AF GREKLAND,
Kretas nu afgående guvernör.

hålla sina förtjänster för Europa, som emellertid icke kunnat frigöra sig från tanken, att hans ryska möderne och intima ungdomsvänskap med Nikolaj II skapat väl autokratiska och för en guvernör på Kreta mindre lämpliga fasoner. Ett faktum är, att Georg hela tiden ongifvit sig med minoritetens män och skapat en liten serwil klick som hindrat folket att komma sin guvernör nära. Majoritetens ledande män ha haft mycket att klaga öfver och framför allt med bekymmer sett, huru prins Georg ogeneradt satt sig öfver landets traditioner och lagar. Ett talande vittnesbörd härom bar

Efter fotografen.

GENDARMERI PÅ KRETA.

Kliché: Bengt Silfversparre.

FRÅN KRETA: DE INTERNATIONELLA TRUPPERNA PARADERA.

Kildel: K. n. A. B. Ernst Sjöström Skåne—Ölg.

den stora petition, som på sin tid hos makterna begärde prinsens aflägsnande från posten som de fyra garantimakternas storkommisarie på den oroliga ön.

Prinsens hela sträfvan har gått ut på att få makterna till att afskåra den sista tunna tråd, som ännu binder Kreta fast vid Turkiet, men icke ens hans talrika resor till de europeiska hofven ha lyckats i nämnvärd mån befrämja dessa af den kloke affärsmannen-kungen i Aten lifligt understödda planer. Icke ens den omständigheten att prins Georg en gång i Japan faktiskt räddat dåvarande storfursten tronföljaren Nikolajs lif har kunnat väga så tungt i vågskålen, att prinsen och hans dagars upphof fått sin vilja fram. Tvärtom ha stormakterna icke visat någon vidare böjelse att lyssna till sin kommissaries många klagomål, hvilka alla hade till omkväde, att hans mening icke alls inhämtades af regeringarnes generalkonsuler och att han sålunda allt mer och mer sattes ur spelet. Till sorg och saknad för den minoritet, som i honom haft ett säkert stöd har detta nu blifvit verklighet, och prins Georg har öfverlämnat sin guvernörspost åt en sin landsman, den kände politikern Alexander Zaimis, som efter kriget utförde mästestycket att någorlunda återupprätta Greklands alldeles förstörda finanser och som för öfrigt har o'd om sig att vara en klok och försiktig karl, därtill förvisso i saknad af alla väl utmanande härskarelater.

Prins Georg återgår till privatlivet — efter hvad det säges med afsevärda besparingar från sina guvernörstår — och det torde väl numera finnas endast ringa utsikter för att hans undomsvän och energiske hjälpare, tsar Nikolaj, skall lyckas uppfylla sin en gång närda plan att ställa prins Georg som stormakternas representant och som den ordnande handen i ett själfständigt Macedonien.

“Höga visan“

Eugène Almqvists med första pris i vår litterära pristäflan belönade roman, har

MED FÖRRA NUMRET

börjat införas i HVAR 8 DAG.

Red.

Efter fotograf.

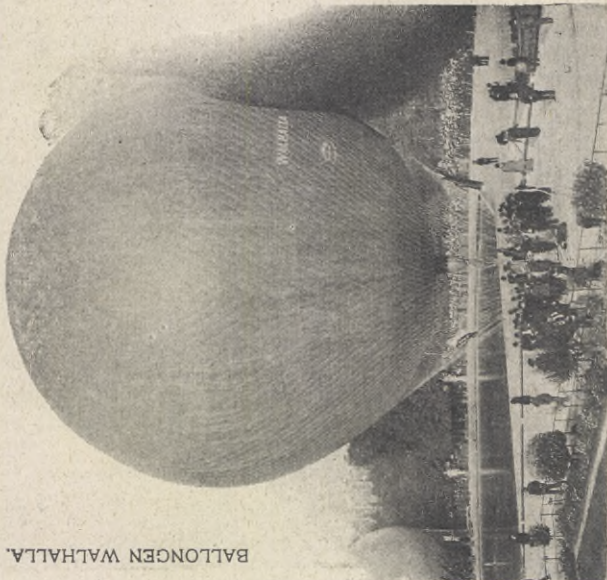
DE INTERNATIONELLA BALLONGTÄFLINGARNA I PARIS.

FRÅN H. S. D.-S KORRESPONDENT I PARIS.

Då 1783 de första ballongseglarne lämnade Tuilerie-trädgården hälsades de af en talrik folkmassa talar en "krönika" från den tiden om för oss Allsedan har luftseglingskonstens framsteg med ett allt starkare intresse följits i Frankrike, äfven af den stora allmänhet som ej direkt kunnat syssla med de dyrbara leksaker ballongerna tills dato äro. Det var därför helt naturligt att då söndagen den 30 sept. starten till den första internationella ballongtävlingen skulle äga rum "hela Paris" skulle ballongerna lägo för tötida, ja, man hörde gamla parisare med bestämdhet påstå sig aldrig ha sett Place de la Concorde och Champs Élysées så öfverfyllda.

(Forts. å sid. 31).

BALLONGEN WALHALLA.

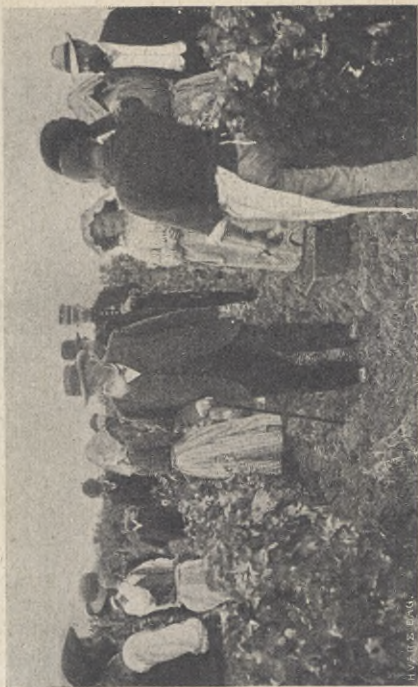
Efter Fotografi

SEGRARNE I BALLONGTÄFLINGARNE, amerikanarne löjtnant Frank P. Lahm (1) och major Heasley (2).

Efter Fotografi

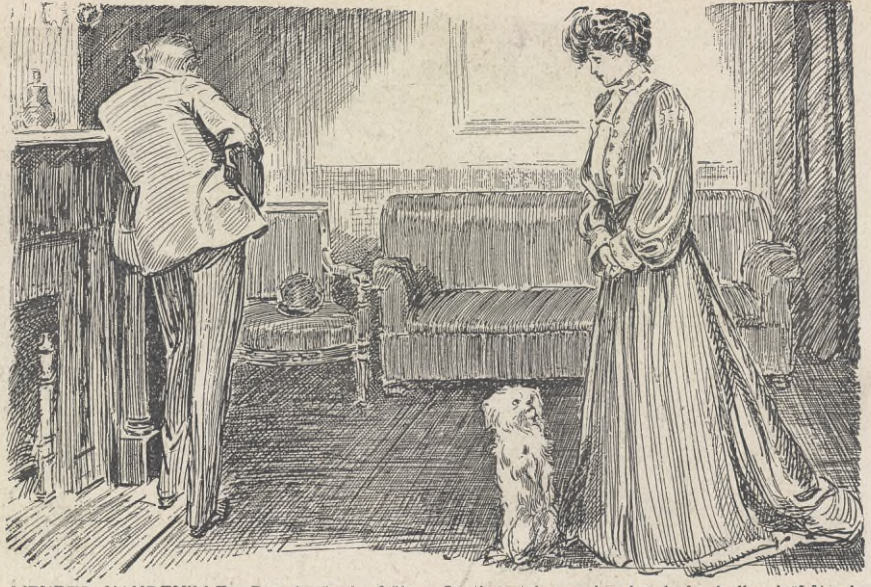
BALLONGUPPSTIGNINGEN ÅSES FRÅN PLACE DE LA CONCORDE AF 100.000 MÄNNISKOR.

PRESIDENTEN FALLIÈRES INSPEKTERAR SINA VINCÅRDAR I LOUPELLON. Presidenten besöker nu första gången sedan sin upphöjelse hemstaden Loupillon nära Mezin. För en kort tid är han åter den anspråkslöse medborgaren och har formligen undanbedt sig all militärskort och andra hedersbetygelser.

»THE GIBSON GIRL».

Romantiken dör ej, äfven om t. o. m. den i viss mån anpassar sig efter moderna förhållanden. Hvad sägs t. ex. om detta, som nu en tid varit ett omtyckt samtalsämne i Londons fashionabla klubbar? The Honorable Henry Lyndhurst Bruce, äldste son till lord Aberdare, en rik grufägare i Wales, stiftar tillfälligtvis bekantskap med en scenens diva för dagen, eröfrar och eröfrar, samt eklaterar inom kort tid sin förlofning med den sköna Denna har en "stjärnas" vanliga carrièr bakom sig, har plöts-

LIFVETS VAUDEVILLE: Den berömda fröken Sentimental, som innehar hufvudrollen i "Låt mig vara som en syster".

ligt träd fram ur den fullständigaste obemärkthet och får nu sin lycka fullständigad af den förnämre friaren, som är fördomsfri och ädel nog att ställa sig likgiltig för hvad hans ståndbröder tycka och mena. Det säger sig själ't att äfven en upprörd fader är med i spelet. Men så tar nutiden vid. Tidningarne, som till de nyförlofvades harm gjort stort nummer af affären, nekade sig ingenting för att framställa den i så nära öfverensstämmelse med traditionen som möjligt. Men den lycklige fästmannen har uttryckligen förklarar, att misstämningen mellan honom och hans far var af mycket öfvergående art, och att han för öfrigt tänkte öppna ett automobilstall vid lifligt trafikerad plats i London och därför kände sig fullkomligt oberoende. Dessutom komme hans fru icke att afstå från sin sceniska verksamhet.

svenskan fick anställning i ett utstyrselstykke, och därmed var hennes amerikanska ryktbarhet vunnen. Till London kom miss Clifford för två år sedan

EN TYPISK »GIBSON GIRL».

Hvem är nu hjältinnan? Det är en miss Camille Clifford, af svensk extraktion.

Miss Clifford lämnade Sverige redan vid 15 års ålder och emigrerade till det stora landet i väster. När hon af en teaterdirektör från New-York blef "upp-täckt", låg hon och skurade en trappa till ett hus i en amerikansk badort. Det var hennes figur som ådrog sig direktörens uppmärksamhet, och den unga

Efter fotografi.

CAMILLE CLIFFORD SOM GIBSON GIRL. Utskö: Henge & Sjögrensparva.

med ett amerikanskt sällskap, som å Shaftesburyteatern uppförde operetten "The Prince of Pilsen". I denna glada operett uppträdde miss C. i dräkter, som till fullo framhåfde hennes figur. När sällskapet vände åter till Amerika stannade miss Clifford kvar i London, med ett engagemang i fic- kan från Seymour Hicks för att taga en roll i hans nya "draw", "The catch of the sea- son". I denna ope- rett imite-

Kitché: Bengt Silfverparre.

"Om kvinnorna äro som drottningar, hvi äro icke de äkta männen som konungar?"

Hon: Är Er förföring en hemlighet?
Han: Nej då, min fästnö har reda på den.

despelerska är hon ej, utan endast hvad som inom teatern kallas en show girl.

Förmodligen äro teaterdirektörerna icke de som varit minst hjärtliga i sina lyckönskningar till partiet.

* * *

Som ett apropos ha vi reproduceradt några af Gibsons bästa figurer ur "Pictorial Comedy", då den typ han skapat af amerikanarne själva anses bäst träffa den unga amerikanskan. Dessa hans typer äro ofantligt populära, icke endast i Amerika utan äfven i England, hvilket förklarar det uppseende miss Clifford väckt som "the Gibson girl".

* * *

rade miss C. en s. k. Gibson girl, hvarmed förstas en dam af den typ, som den unge, talangfulle artisten Dana Gib-on alltid och enbart tecknar. En vidlyftig hårklädsel och en mindre vidlyftig klädsel, hvad den öfre figuren beträffar, en framåtlutande, vippande och tillgjord gång med en högförnäm min öfver ansiktet, detta var den Gibson girl, som miss C. framställde å Vaudeville-teaterns scen till londonbornas stora förnöjelse. Med ett blef hon känd öfver England som the Gibson girl. Någon skådespelerska är hon ej, utan endast hvad som inom teatern kallas en show girl.

EFTER TEATERBESÖKET.

Han: Tusan till pjäs att "ta" en. Jag glömde aldeles bo't mig sjä f.

Hon: Och så finnes det ändå folk som påstår, att teatern icke ästadkommer något godt.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI.

O. F. B. BYSTRÖM.

Den 13 okt. fyllde professor Oscar Byström i Stockholm 85 år. Kapten vid Svea artillerireg. 57, led af musikaliska akademien 64, inspektör vid konservatoriet 67—72. Verksam samlare af psalmmelodier, pianist och orgelnist samt kompositör.

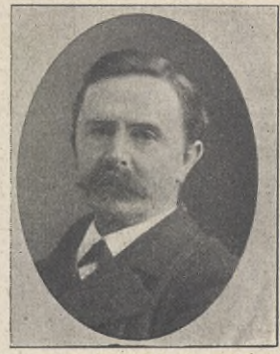
C. O. ÖBERG.

Den 29 sept. fyllde kamreraren Carl Öberg i Helsingborg 70 år. Stud.-ex. 55, kameralex. 57, assistent vid Telegrafverket 58, afsked 66, krör ouppbörds-kamrerare i Helsingborg 63, drättselkamrerare sedan 74, sekr. och kamr. vid Helsingborg, Landskrona, Eslöfs järnvägar.

A. MEDIN.

Stadsträdgårdsmästaren Alfred Medin i Stockholm fyllde den 15 okt. 65 år. Stadsträdgårdsmästare i Stockholm 69—06. Medlem af Landbruksakademien.

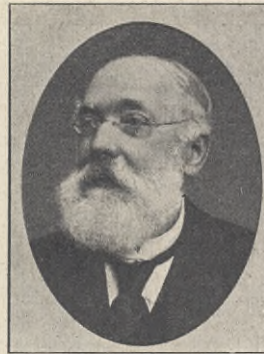
A. G. GÖTHE.

Fil. doktor Georg Göthe å Djurs-holm fyllde den 5 okt. 60 år. Stud.-ex. 65, fil. kand. 72, fil. doktor 75. Amanuens vid Nationalmuseum 75, lärare i konsthistoria vid konstakademien läroverk 95.

J. M. SJÖGREN.

F. d. konsistorienotarien, fil. jubeldoktor Johan Magnus Sjögren fyllde den 24 sept. 80 år. Stud.-ex. 44, fil. dr. 53, jubeldr. 03. Konsistorienot. 84—03. Led. af stadsfullmäkt. i Lund 67—86, dess v. ordf. 69—77, ordf. 78—86. Lan.stingsman 70—95. Ordf. i styr. för Skånska städernas Brandstods-försäkr.-insätt. sed. 97.

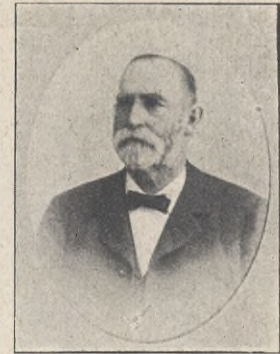
N. J. EKDAHL.

Banktjänstemannen Nils Johan Ekdaahl fyllde den 21 sept. 75 år. Stud.-ex. 57, anställd i Smålands Ensk. Bank sedan 63. Led. af stadsfullmäktige i Jönköping 79—1900, af drättselkammaren 85—99.

A. G. J. SVEDELIUS.

F. d. landshöfdingen i Örebro län, f. d. disponenten för Uddeholms A.-B., f. d. trafikdirektören för Bergsl. järnvägar, led. af Riksd. F. K., Axel Svedelius, fyller den 18 okt. 70 år. Hellsidesporträtt jämte biografi återfinnes i ärg. V: 15.

F. WIKMAN.

Haralden Fredrik Wikman i Moranoret fyllde den 2 okt. 65 år. Ordf. i Mora komm. stämman sedan 81, led. af Mora komm. nämnd 74, dess v. ordf. under 28 år, landstingsman 82, ordf. i Mora tingsl. vägstyr. 93. — Kontrollant i Kopparbergs bank sedan 96.

H. G. W. DE BÈSCHE. †

Bruksdisponenten Hubert Gillis Wathler de Bèsche afled i Hernösand den 18 sept. 73 år gammal. Landstingsman, ordf. i bevilningsberedningen, led. af Västernorr. läns hushållningssällskaps förvaltn. utskött. Inneh. dessutom allmänna och kommunala uppdrag.

A. WAHLBERG. †

Professorn och landskapsmålaren Alfred Wahlberg afled i Tranås den 4 oktober 72 år gammal. Porträtt och biografi återfinnes i H. 8. D. ärg. V: 1.

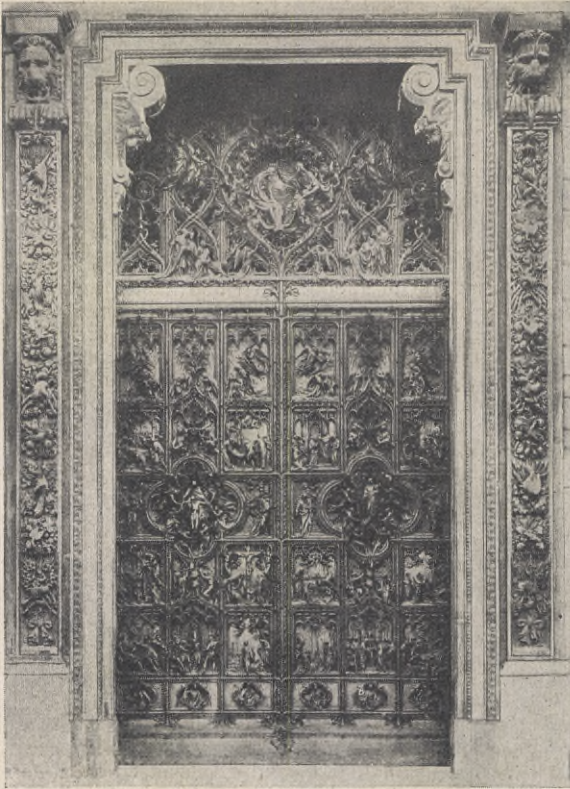
S. KALLENBERG. †

Kommissionslandtmätaren i Blekinge län, S. Kallenberg, afled den 26 sept. 61 år gammal. Landmäteriausultant 82, vice komm. landtmätare 95, justerare i 17 justeringsdistrikt sedan 90. Medlem af drättselkammaren och stadsfullmäktige i Carlskrona.

J. A. NYBERG. †

Disponenten för Trävaru A.-B. H. Cornelius i Gamleby, Johan Alfred Nyberg afled i Västerвик den 3 okt. 46 år gammal. Ordf. i styr. för Gamleby sparbank och sedan denna uppgätt i Stockholms Diskontobank, i afdelningskontos styr. Verkst. dir. i Gamleby mejerifören. V. ordf. i styr. f. Tjust Föreläsn.-för.

Efter fotograf.

Kliché: Bengt Nilförsparre.

DEN NYA BRONSPORTEN TILL DOMEN I MILANO. Portalen i sin helhet.

Dömen i Milano har nyligen fått uppsatt en stor mäterligt arbetad bronsport. Den är utförd af Pogliaghi som hållit på med den i fyra år.

Efter fotograf.

DETALJ AF PORTEN.

Kliché: Bengt Nilförsparre.

(Forts. fr. 27.)

Det var också ett mer än vanligt storlaget skådespel att se de vaggande luftfartygen, ett efter ett höja sig upp mot himlen och — draga bort i skilda västliga riktningar tack vare den något olika vindriktningen på olika höjd... Tävlingspriset var naturligtvis en Gordon-Bennettpokal — hur skulle det kunnat vara annat sedan de af den amerikanske tidningskungen skänkta hedersprisen hunnit blifva snart sagdt en världsinstitution — och skulle för ett år behållas af den som lyckades uppvisa *längsta* luftfärden att förvaltas af hans lands aeronautsällskap för att sedan ånyo blifva föremål för luftfararnes åtrå.

Kursen hade gått åt väster och därmed var gifvet att färden ej kunde bli lång ty hafvet skulle snart möta. Men skulle man våga sig öfver Kanalen, det var den stora frågan. Det såg ej så ut. Redan vid 11-tiden på aftonen — uppstigningen ägde rum kl. 4 — inkommo underrättelserna om nedstigningar på olika ställen utefter franska kusten. Nio af de sexton startande voro lyckligt på land igen. Men de öfriga? Med långa mellanrum signalerades från skilda orter i England att ballonger passerat och slutligen efter öfver tjugotvå timmars väntan kunde man hälsa den sista lyckliga nedstigningen i närheten af Hull och med den den amerikanske löjtnanten Frank Lahm som segrare i täfingen med en tillryggalagd sträcka af 640 km.

Anordnaren af täfingen, den franska l'Aéro-Club

hade haft otur. Dess ena representant, grefve de la Vaulx, blef endast n:o 10. och den andra, den flygmaskinexperimenterande Santos-Dumont hade anagligen glömt sin ryktbara amulett hemma och fick snart nog tack vare ett obetydligt missöde afstå. Man fick söka sin tröst i att de la Vaulx innehade det faktiska världsrekordet i och med sin färd 1900 från Paris till Korostycheff i Ryssland, en sträcka af ej mindre än 1925 km.

* * *

”Vi äro gascognare alla — — —”

Vi befinna oss i en storpolitisk period. Presidenten och ministrarne resa... D. v. s. de hälsa på sina respektiva hembygder. Clemenceau har varit i Vendée och talat ”landsmål” med de gamla royalisterna och republikens president har just nu lämnat *sitt* Gascogne. Och hela det fran-ka folket har med dödligt allvar tagit del af hvarje hans minsta steg. Och som det inte är så alldeles vanligt att ett statsöfverhufvud i egen person är — vinprässöre ha vi ej ansett oss böra undanhålla H. 8. D:s läsare åsynen af herr Fallières, inspekterande sin plantering och passa på tillfället rekommendera ”Le Loupillon” så heter nämligen det hvita och icke alls dyra ”presidentliga” vinet som föres i marknaden alldeles som allt annat hvitt vin.

(Forts. fr. sid. 32.)

— Hur har du kunnat stå ut att — att hyckla vänskap så länge, frågade hon.

— Det har jag sagt dig. Han var den gyllene trappan för mig.

— Och du välkomnade honom i ditt hem!

Hon lade händerna för ansiktet och stönade. Till denna stund af hänsynslöst utbrott hade han sparat länge, länge... Nu bröto känslorna och tankarna fram som i eta lavaströmmar. Mycket skulle de förstöra som ingen tid förmådde hela, men lidandets krater var bräddad, den måste svämma öfver.

— Det var min enda trumf, svarade han henne ändtligen.

Hur så.

— Här hade jag den enda skatt, jag vunnit af allt det vi båda åtrått. Han trodde, att vår lycka var fullkomlig; han pinades af att se dig smeka mig; han, som älskat dig ända sedan han första gången träffade dig. Jag var hela tiden hans förtrogne. Ja, vi ha hört samman, du, så olösligt som stenen vid sin grund. Allt har förenat oss tills nu döden sprängt blocket.

Sonjas blick sänktes plötsligt. Han hade älskat henne, han, den ende, hon verkligen sett upp till och velat offra allt. Et outhärligt jubel fyllde henne, så hade dock icke hennes lif varit meningslöst som hon så ofta själfömmande kallat det. Kärleken Eros Thanatos — hade fyllt det med sin sorgbundna lycka, sin vingstäckta längtan, men också med sina evighetsdrömmar. All lifvets tarflighet höljdes i minnets vitaste rosor. Hon var lycklig — lycklig midt i sin sargande saknad. Hon såg och såg mot år som flytt som man ser mot solnedgången en septemberkväll. Sommaren var slut. Han hade tagit den med sig; han, som vårdat glädjens blomster i hennes sinne fanns icke mera, men hon hade dock ägt honom. Ägt! Hela hennes inre blef en vidöppen famn, sekunden därpå krympte hon samman i smärta. Hvarför hade hon icke fått veta detta förr. Hvem hade vågat bestjåla henne på hennes lycka? Han — hennes man!

Hon skakades af en frossbrytning. Ögonen värkte af de tunga tårar, hvilka höllos tillbaka af den ytterliga nervspänningen. Hon reste sig och gick mot dörren.

Han häjdade kenne med ett grepp om hennes smala handleder.

— Du går, frågade han ångestfullt. Också för dig var då han mera än jag?

— Ja.

— Å! Och om honom skall jag skriva berömande ord! Jag måste det för att inte blotta mitt armod, låta hela världen se min nakna fattigdom. Du kallar mig hycklare! Det är för din skull jag velat vara stor, för din skull, Sonja, lika mycket som för min egen har jag begagnat mig af den häfsång, slumpen förde i min väg. En gång för länge sedan voro vi vänner, han och jag; det var under ungdomsdagarnas täflan. Våra namn nämndes samtidigt, ha gjort det alltid sedan — du vet det själf. Döm mig inte. Sonja, min älskade, du får inte döma mig.

Hon gjorde sig fri och sade endast:

— Låt mig gå. Jag kväfs härinne!

Han höll henne inte längre kvar, orden stelnade ånyo på hans läppar, och han gick bort till sitt skrifbord — en bruten man.

Det ringde på telefon.

Hallå! — Ja, det är jag. — Hvem? — Jaså, redaktör Gure — Färdig till i morgon bittida? — Ja ja — det tror jag mig kunna lofva.

Han hakade fast luren i hylsan med nervös brådskan. En påminnelse om att han var harlequin, som i morgon skulle buga för publiken med "från hjärtat gående ord".

Åter höll han den hädangångnes porträtt i sina bleka händer. Med flit hade han tagit ett ungdoms-porträtt, ett från den tiden, då deras vänskap icke var en humbug, en jakt efter samma villebråd.

Och allt som han såg på det vackra ynglingaansiktet, kommo minnena, det ena efter det andra, blefvo till blommor i ökansanden. Då hade han blott ansett sitt lif halft utan vännen, då hade de räckt hvarandra handen och svurit svarandra "fostbrödralag i ungdomens sveklösa stunder".

Det, som varit sedan, ville han glömma — — — om han blott visste, att också Sonja kunde glömma!

Han gick ut ur rummet, in i den mörka våningen, sökte henne så tyst som en förbrytare söker skatten.

Ändtligen fann han henne — där han väntat. I ett rum, där de och vännen brukat sitta. Hon satt i vännens stol och med hufvudet gömdt i händerna snyftade hon, kvidande som ett sjukt barn.

Då gick han igen, stegen blefvo rastlösa.

Det går väl öfver, det går väl öfver, mumlade han, medan han lade i ordning skrifdon och uppslagsmaterial.

Han satte sig tungt tillrätta.

Nu skulle han skriva, nu skulle han räkna upp alla de glänsande segrar inom vetenskap och konst, den andre vunnit. Han var vasallen, som tjänade sin herre, han var — — —

— Nej, inte tänka, bara skriva!

Pännspetsen gled mekaniskt fram öfver papperet: ämnet var så rikt, uppslagen så många — — — Plötsligt kom det för honom med aggande oro: Hvem skrefve en gång hans dödsruna? Hvem gömde hans kallnade stoft i en gård af blommor? Vännen skulle gjort det — vännen skulle villigt afstått all ära åt honom, sådan var han! — Och professorn skref nu i detta sammanhang de oundvikliga orden: "Aldrig hade hans skaparsnille, hans idéflykt nått högre. mänskligt att döma blef han borttryckt midt i sin genialiska andes högsommar".

Nu hade professorns hand återvunnit sin stadga; han skref som den stilist han genom åren blifvit, och när han vid midnattstid paginerade de fullskrifna arken, visste han med sig själf, att han afslutat ett godt arbete. Alla skulle berömma det, tala om det som en vänskapens fullödiga apotheos, endast hon, hans hustru, skulle blygas för de vackra orden, blygas som inför mened vid ett altare.

Professorn reste sig inte; utvakad och förbi satt han kvar ännu när morgonen grydde, och då mumlade han bittert:

— De döda gå igen — de gå igen.

VIII ÅRG. 2:A HÄFTET INNEHÅLLER:

Henning Elmquist. — Dansk konstnär utställer i Göteborg. — Kronprinsparets silfverbröllopspresenter — Hertigparets af Vestergötland nya villa. — Fattigvårds- och folkförsäkringskongressen i Stockholm. — Valparaiso efter jordbäfningen. — Taxutställningen i Göteborg. — "Dödsrunan" af Elisab. Kuylenstierna-Wenster. — Nyutnämnda landshöfdingar. — Nyvalda riksdagsmän i Första Kammaren. — Kreta under prins Georg. — De internationella ballongtävlingarna i Paris. — Presidenten Fallières inspekterar sina vingårdar. — The Gibson Girl. — Porträttgalleriet. — Den nya bronsporten till Dömen i Milano.

Obs. Återgivande af text eller illustrationer ur H. 8. D. utan särskildt medgivande förbjudes.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI. GÖTEBORG. 1906.